

НИКОЛАЙ РАЙНОВ
УМНА МОМА

chitanka.info

Имало в едно село един богаташ и един сиромах. Сиромахът дължал на богаташа една пара, а нямал с какво да си плати дълга. Богатият го повел на съд пред царя. Тръгнаха. Сиромахът вървял напред, а богатият го следвал. На едно място сиромахът намерил торба с жълтици. Взел я и се спрял — за да плати на онзи парата, та да се не съдят.

— Не — казал богатият, когато го настигнал. — Торбата с парите е моя. Аз я бях изгубил, та те забрах да я търсим, а не да те вода на съд! Не съм луд да тръгна чак при царя за една пара. Дай ми жълтиците!

— Не ги давам — отговорил сиромахът. — Парите са мои, защото аз ги намерих. Ти да беше изгубил торба, щеше да кажеш.

Те се скарали и отишли при царя, да се съдят за жълтиците, а не вече за парата.

— Торбата с парите ще стои тук — рекъл царят, след като ги изслушал, — а вие ще си отидете и след три дена ще дойдете. Тогава ще я дам на оногова, който може да ми отговори на три въпроса: Кое е най-дебело? Кое е най-бързо? Кое е най-хубаво на света?

Богатият веднага си отговорил наум на въпросите и нямал никаква грижа, а сиромахът се стопил от мисъл, додето си иде. Но той имал много умна дъщеря. Тя го чакала при пътните врата и като видяла баща си, че иде много угрижен, почнала да го разпитва.

— Не бой се — рекла, — всичко ще обмислим и ще спечелим торбата, защото тя си е наша.

На третия ден богатият и сиромахът се явили пред царя.

— Е, отговорете ми сега на трите въпроса, за да видя на кого да дам парите!

— Царю честити — рекъл богаташът, — най-дебел е моят шопар, най-бърз е моят кон, а най-хубава е моята жена.

— Царю честити — казал сиромахът, — най-дебела е земята, защото никой не може да я обгърне. Най-бърза е мисълта, защото веднага отива чак накрай света. Най-хубава е обичта, защото, дето хората се обичат, най-весело се живее.

Царят останал доволен от отговора на сиромаха и му дал торбата.

— Но — рекъл му той — ти трябва да ми кажеш кой те научи на тези отговори.

Сиромахът не скрил.

— Имам дъщеря, царю честити. Тя ме научи.

— Ще отидеш — заповядал царят — да ми доведеш своята дъщеря ни боса, ни обута, ни гола, ни облечена, ни с кола, ни без кола, ни с празни ръце, ни с пълни. Иначе ще погубя и тебе, и нея!

Богатият и сиромахът си отишли. Първият скърбял за парите, а вторият се боял, че царят ще го погуби заедно с дъщеря му.

На другия ден дъщерята на бедния казала на баща си да ѝ донесе една мрежа, едно решетото, един трън, два питомни заека и два гълъба. След като било купено и донесено всичко това, тя се съблякла гола и се обвила в мрежата, обула се с цървули от решетото, вързала тръна с връв наместо кола и впрегнала двата заека да го теглят. След това взела двата гълъба в ръце и накарала баща си да води зайците с два отделни повода, като му поръчала: „Ще водиш зайците и няма да се обръщаш назад. Царските врати са двойни. На първата има стражари с кучета зайчари. Щом ни видят, кучетата ще се спуснат върху нас. Ти ще пуснеш единия заек, който ще отвлече кучетата, а другия ще теглиш с колата навътре. На втората врата ще пуснеш втория заек, който също ще отвлече кучетата. На стълбата ще ни посрещне царят и аз вече знам какво да правя.“

Всичко станало, както било намислено. Царят стоял на балкона и гледал. Когато дошли до стълбата, той ги посрещнат със слугите си. Слугите пуснали срещу тях един сокол. Дъщерята на сиромаха пуснала един гълъб и соколът отлетял подир него. Пуснал и втори сокол, а тя — втория гълъб, който отвлякъл и него. Тогава стигнала при царя.

— Ето ме, царю честити, както ме искаше! Ни гола, ни облечена, ни боса, ни обута, ни с кола, ни без кола, ни с пълни ръце, ни с празни.

— Добре — казал царят и ги въвел в една хубава стая.

Там им казал, че ще се ожени за момата и ще я направи царица, но при условие никому да не помага със своя ум. Тя се съгласила и царската сватба станала.

По едно време дошли при царя двама селяни да се съдят за бивол. И единият казвал, че биволът е негов, и другият твърдял същото.

— Ето — казал им царят, — на двора има един голям камък. Който от вас може да одере този камък и ми донесе кожата, ще вземе бивола.

Единият селянин погледал камъка, погледал, па се отдръпнал. А другият взел чук и длето, па почнал да чука. Чукал ден, чукал два — съсипал се, потънал в пот. Царицата го гледала и го съжалила. Повикала го тайно и му казала: „Иди при царя, та му кажи, че си одрал половината, но за да одереш и другата — трябва ти въже от пясък, за да го вържеш, че много мърда. Ако той те попита: «От пясък въже става ли?» — ти да му отговориш: «А камък дере ли се?» Само недей казва кой те е научил на този ум.“

Селянинът направил така и спечелил бивола, но когато царят го заплашил, че ще му отреже главата, ако не каже кой го е научил на този ум, той изповядал, че царицата го е научила. Царят се ядосал на царицата. Повикал я и сърдито ѝ казал: „От утре вече не си царица, върви, където щеш!“

Царицата захванала уж да събира нещата си в сандък, за да си отиде на другия ден. Мръкнало се. Всички легнали да спят, заспал и царят. Тогава царицата станала, взела един голям сандък, повикала вярната си слугиня да ѝ помогне и двете полека дигнали с чаршафа заспалия цар от кревата, па го турили в сандъка. След това царицата заключила сандъка и взела ключа. Сетне пратила слугинята си да доведе двама слуги, на които заповядала да дигнат сандъка и да го занесат в кокошарника. Кокошарникът бил настрана, та и да викал царят, нямало кой да го чуе. Но и царят не смее да се обади, защото, когато разбрал, че е заключен в сандък, хванало го срам. Па и не могъл да познае къде се намира — дали в двореца, или някъде другаде. Чакал да чуе човешки глас. На сутринта царицата отишла уж да храни кокошките, па захванала да вика високо: „Тъка, тъка, тъка!“ — и нарочно приказвала нещо на кокошките, за да я чуе царят от сандъка. По едно време, когато царят се уверил, че е тя, захванал да вика от сандъка: „Царице, царице!“

— От днеска аз не съм вече царица! — отговорила жената. — Нали ти така заповяда вчера?

— Царице, царице! Пак си царица! Моля ти се, пусни ме!

— Забрави вчерашните си думи и обещавай, че ще бъда царица до живот!

— Добре, заклевам се, че ще бъдеш царица до живот.

Като чула тия думи, царицата повикала слугите и почнала да им се кара защо са донесли този сандък при кокошарника.

— Скоро — казала — занесете го в спалнята на царя!

Слугите изпълнили заповедта, а тя отключила сандъка и освободила укротения съпруг.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.